

Bruselj, 16. maj 2023
(OR. en)

9311/23

EDUC 162
JEUN 87
SOC 316
EMPL 206

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Evropski izobraževalni prostor: Vizija do leta 2025 in pozneje – resolucija Sveta

V prilogi vam pošiljamo navedeno resolucijo Sveta, ki jo je Svet (izobraževanje, mladina, kultura in šport) odobril na seji 16. maja 2023.

Evropski izobraževalni prostor: Vizija do leta 2025 in pozneje

Resolucija Sveta

SVET EVROPSKE UNIJE –

1. OPOZARJA na politično ozadje evropskega izobraževalnega prostora, kot je navedeno v prilogi k tej resoluciji.
2. PONOVRNO POUDARJA, da se lahko evropski izobraževalni prostor do leta 2025 uresniči le z močno politično zavezanostjo držav članic, in POUDARJA, da si morajo države članice in Komisija v okviru svojih pristojnosti in po potrebi v sodelovanju z ustreznimi deležniki na nacionalni in evropski ravni še naprej prizadevati za sprejetje potrebnih ukrepov za uresničitev evropskega izobraževalnega prostora.
3. JE SEZNANJEN s Sporočilom Komisije o napredku pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora¹.
4. POUDARJA, da sta izobraževanje in usposabljanje v vseh okvirih, na vseh ravneh in v vseh oblikah ključna za zagotavljanje socialne kohezije, konkurenčnosti in trajnostne rasti v Evropski uniji in njenih državah članicah, pa tudi za njihovo pripravo na zeleni in digitalni prehod ter podporo pri tem prehodu. Zlasti v času, ko je treba državljanom nujno omogočiti osebno izpolnitev in dobro počutje, da bi se prilagodili izzivom spreminjajočega se sveta ter da bi bili še naprej aktivni in odgovorni državljani, POUDARJA pomen visokokakovostnega, inkluzivnega in pravičnega izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja za vse, tako otroke kot tudi odrasle.

¹ Dok. COM(2022) 700 final.

5. POUDARJA, da bi se moral evropski izobraževalni prostor opirati na pristop vseživljenjskega učenja, ki vključuje sisteme izobraževanja in usposabljanja na inkluziven in celosten način ter zajema poučevanje, usposabljanje in učenje v vseh okvirih, na vseh ravneh in v vseh oblikah, bodisi formalno, neformalno ali priložnostno, od vzgoje in varstva predšolskih otrok do šolskega izobraževanja ter poklicnega izobraževanja in usposabljanja, pa tudi visokošolskega izobraževanja in učenja odraslih.
6. PONOVRNO POUDARJA, da bi bilo treba okrepiti medsektorsko sodelovanje med ustreznimi pobudami EU na področju izobraževanja in usposabljanja ter pobudami na s tem povezanih političnih področjih in sektorjih, zlasti na področju zaposlovanja, socialne politike, raziskav, inovacij, okolja in mladih ter kulturnega in ustvarjalnega sektorja, pri tem pa v celoti spoštovati pravne podlage za zadevna področja politike, kot so določene v Pogodbah. POUDARJA potrebo po usklajevanju in skladnosti vseh pobud EU na področju izobraževanja in usposabljanja, zlasti tistih, ki zadevajo spretnosti in kompetence.
7. UGOTAVLJA, da je evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju ključno za socialno kohezijo in dobro delujoče gospodarsko okolje v Evropski uniji, da bi zagotovili dolgoročno konkurenčnost Unije in uspešen zeleni in digitalni prehod ter zmanjšali socialne, regionalne in ekonomske neenakosti. Zato PRIZNAVA pomemben prispevek evropskega sodelovanja v izobraževanju in usposabljanju, tudi znotraj strateškega okvira, k ustreznim delom evropskega semestra.

8. POUDARJA pomen spodbujanja sinergij med evropskim izobraževalnim prostorom, evropskim visokošolskim prostorom in evropskim raziskovalnim prostorom, pri čemer se je treba izogibati podvajanju virov, struktur in instrumentov ter v celoti izkoristiti potencial zavezništev evropskih univerz pri vseh njihovih nalogah, vključno s podpiranjem njihove trajnostnosti ter nadaljnjo krepitevijo njihove raziskovalne in inovacijske razsežnosti, skladno s priporočilom Sveta z dne 5. aprila 2022 o vzpostavljanju povezav za učinkovito evropsko sodelovanje na področju visokošolskega izobraževanja².
9. SE ZAVEDA, da so temeljne in demokratične vrednote Evrope ogrožene in da je neizzvana agresija Rusije proti Ukrajini spremenila geopolitično okolje. SE STRINJA, da skupna prizadevanja in nadnacionalno sodelovanje na področju izobraževanja in usposabljanja ne le omogočajo Uniji in državam članicam, da se lažje in bolje odzivajo na potrebe, ki so se pojavile zaradi agresije, temveč hkrati prispevajo h krepitevi naših ključnih izobraževalnih vrednot in načel, med drugim inkluzije, pravičnosti, akademske svobode in institucionalne avtonomije, pa tudi naših skupnih vrednot in naše enotnosti v Uniji.
10. POUDARJA, da sta opredelitev in odprava preostalih ovir za mobilnost pri učenju in poučevanju ključni za polno uresničitev evropskega izobraževalnega prostora ter odporne, varne, trajnostne in uspešne Evrope. Transnacionalno sodelovanje krepi inkluzivnost, pravičnost, odličnost, raznolikost, privlačnost in globalno konkurenčnost evropskega izobraževanja in usposabljanja. Zato SE STRINJA, da si je treba prizadevati za uvedbo avtomatičnega vzajemnega priznavanja v izobraževanju in usposabljanju. Prav tako SE STRINJA, da bi bilo treba promovirati možnosti za mobilnost učencev in učiteljev, institucije v Evropi in zunaj nje pa spodbujati k medsebojnemu sodelovanju.

² UL C 160, 13.4.2022, str. 1.

11. UGOTAVLJA, da je od leta 2017 vzpostavljane evropskega izobraževalnega prostora napredovalo in da je bil po vsej EU izveden širok nabor ukrepov za uresničitev strateških prednostnih nalog, kot so določene v strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (2021–2030). Z različnimi pobudami, sodelovanjem in soustvarjanjem se evropski izobraževalni prostor postopoma oblikuje.
12. SE STRINJA, da bosta osredotočenost na izvajanje na nacionalni in evropski ravni na podlagi strateškega okvira in skladno z ustreznimi pristojnostmi vsake ravni ter zanesljivo spremljanje v okviru obstoječih struktur, ob ustreznem upoštevanju upravnih bremen, ključna za preostanek obdobja prvega cikla do leta 2025.
13. POUDARJA, da je pet strateških prednostnih nalog, kot so določene v strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (2021–2030), podlaga za delo ter nadaljnje evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju, tudi pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora. SE STRINJA, da bi se morala Evropska komisija pri aktualnem vmesnem pregledu in nato v celostnem poročilu o evropskem izobraževalnem prostoru, ki ga bo objavila leta 2025, osredotočiti na teh pet strateških prednostnih nalog, vključno z bolj poglobljeno analizo specifičnih področij, navedenih v nadaljevanju.

14. PRIZNAVA, da so bili pri spremljanju ciljev na ravni EU ugotovljeni pozitivni trendi pri več dolgotrajnih kazalnikih, kot so večja participacija v vzgoji in varstvu predšolskih otrok, zmanjšanje zgodnjega opuščanja šolanja in večji delež mladih z doseženo terciarno izobrazbo. Žal pa so še vedno prisotni številni izzivi, zlasti učinki socialno-ekonomskega statusa na učni uspeh in dobro počutje učencev. Zato SE STRINJA, da bi bilo treba za uresničitev evropskega izobraževalnega prostora do leta 2025 posebno pozornost nameniti naslednjemu:

- izboljšanju pravičnosti, inkluzije in uspeha za vse udeležence v izobraževanju in usposabljanju ter pridobivanju ključnih kompetenc, vključno z osnovnimi spretnostmi, da se vsem evropskim državljanom in državljkam omogoči vsestranski osebni, socialni, državljanski in poklicni razvoj;
- povečanju privlačnosti učiteljskega poklica in reševanju vprašanja pomanjkanja učiteljev; spodbujanju profesionalnega razvoja, priložnosti za mobilnost, delovnih pogojev in dobrega počutja učiteljev kot ključnih dejavnikov za povečanje privlačnosti poklica;
- odpravi preostalih ovir za mobilnost ob hkratnem spodbujanju inkluzivne, trajnostne in uravnotežene mobilnosti v EU, vključno z doseganjem avtomatičnega vzajemnega priznavanja v izobraževanju in usposabljanju³;
- spodbujanju vseživljenjskega učenja, vključno z učenjem odraslih, izpopolnjevanjem in preusposabljanjem, s posebnim poudarkom na spretnostih in kompetencah za zeleni in digitalni prehod.

³ V skladu s Priporočilom Sveta z dne 26. novembra 2018 o spodbujanju avtomatičnega vzajemnega priznavanja visokošolskih diplom in spričeval višjega sekundarnega izobraževanja ter izidov iz učnih obdobij v tujini (UL C 444, 10.12.2018, str. 1).

15. BO RAZMISLIL o strateškem okviru, reviziji prednostnih področij in morebitnih drugih potrebnih prilagoditvah za drugi cikel, ki bo trajal do leta 2030.
16. POUDARJA, da je uspešna uporaba odprte metode usklajevanja, ki temelji na vzajemnem učenju, izmenjavi najboljših praks ter uporabi in po potrebi izboljšanju skupnih referenčnih orodij, kot sta DigComp in GreenComp, ključnega pomena za uresničitev evropskega izobraževalnega prostora.
17. UGOTAVLJA, da bi bil učni laboratorij za vlaganje v kakovostno izobraževanje in usposabljanje za države članice, ki bi ta instrument uporabljale prostovoljno, lahko koristen pri doseganju strateških prednostnih nalog, saj zagotavlja raziskave in primere najboljših praks o učinkovitih naložbah in ukrepih politike, ob spodbujanju oblikovanja politik, oprtega na dokaze.
18. PRIZNAVA, da sta reformirano upravljanje in okrepljeno sodelovanje na ravni EU državam članicam lahko v pomoč pri odzivanju na nove izzive in tesnejšem sodelovanju pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora. PRIZNAVA tudi napredek, dosežen pri krepitvi skupine na visoki ravni za izobraževanje in usposabljanje, katere vloga je bila na novo opredeljena, hkrati pa je bil uveden usklajevalni odbor. UGOTAVLJA, da se je nova struktura upravljanja med krizami, kot sta COVID-19 in ruska vojna agresija proti Ukrajini, izkazala za učinkovito in koristno.
19. Vendar SE STRINJA, da so potrebna nadaljnja prizadevanja za boljše razširjanje ugotovitev ter izmenjavo informacij in znanja med delovnimi skupinami strateškega okvira, sestavami generalnih direktorats in skupino na visoki ravni za izobraževanje in usposabljanje, da bi zagotovili sinergije med tehnično in politično ravnanje ter kar najboljše izkoristili evropsko sodelovanje.

20. POUDARJA potrebo po okrepljenem in ciljno usmerjenem dialogu med Odborom za izobraževanje in Odborom za zaposlovanje ter, če je to primerno in ustrezno, drugimi stranmi, vključenimi v proces evropskega semestra.
21. POZIVA države članice in Komisijo, naj si še bolj prizadevajo za skupno oblikovanje evropskega izobraževalnega prostora, po potrebi v sodelovanju z drugimi deležniki na nacionalni in evropski ravni, vključno z izvajalci izobraževanja in usposabljanja ter institucijami, raziskovalci, socialnimi partnerji in civilno družbo. SE STRINJA, da bi v zvezi s tem morala skupina na visoki ravni nadalje razpravljati o doseženem napredku, preostalih izzivih in prihodnjem razvoju ter v letu 2025 preučiti končno poročilo o evropskem izobraževalnem prostoru. Prav tako POZIVA usklajevalni odbor skupine na visoki ravni, naj usklajuje pripravo programa politike na področju izobraževanja in usposabljanja za obdobje 18 mesecev, ki naj ga potrdi skupina na visoki ravni za izobraževanje in usposabljanje, o čemer se obvesti Svet.
22. POZIVA Komisijo, naj razmisli o pravočasni pripravi in predstavitvi predloga o evropskem letu učiteljev.
23. ODLOČNO POZIVA Komisijo, naj se še naprej opira na smernice Sveta ter prejšnje sklepe in resolucije Sveta o evropskem izobraževalnem prostoru kot podlago za svoje delo pri omogočanju postopka vmesnega pregleda v letu 2023 in pripravi celostnega poročila o evropskem izobraževalnem prostoru do leta 2025, vključno s pripravljalnim delom, na podlagi katerega bi se Svet lahko odločil za revizijo ciljev na ravni EU za drugi cikel do leta 2030.

24. POZIVA Komisijo, naj na podlagi strokovnega mnenja Stalne skupine za kazalnike in merila nadaljuje pripravo predlogov za možne kazalnike ali cilje na ravni EU na področju inkluzije in pravičnosti, učiteljskega poklica ter učenja za trajnostnost ter o tem poroča Svetu.
25. PRIČAKUJE, da bo Komisija v tesnem sodelovanju s Svetom nadaljevala prizadevanja v skladu s strateškimi prednostnimi nalogami, o katerih se je dogovoril Svet in ki zajemajo izobraževanje in usposabljanje v vseh okvirih, na vseh ravneh in v vseh oblikah.

Politično ozadje

Svet Evropske unije

1. Sklepi Sveta o prizadevanjih za uresničitev vizije evropskega izobraževalnega prostora (UL C 195, 7.6.2018, str. 7)
2. Priporočilo Sveta z dne 26. novembra 2018 o spodbujanju avtomatičnega vzajemnega priznavanja visokošolskih diplom in spričeval višjega sekundarnega izobraževanja ter izidov iz učnih obdobj v tujini (UL C 444, 10.12.2018, str. 1)
3. Resolucija Sveta o nadaljnjem razvijanju evropskega izobraževalnega prostora za podporo v prihodnost usmerjenih sistemov izobraževanja in usposabljanja (UL C 389, 18.11.2019, str. 1)
4. Resolucija Sveta o izobraževanju in usposabljanju v evropskem semestru: zagotavljanje informiranih razprav o reformah in naložbah (UL C 64, 27.2.2020, str. 1)
5. Resolucija Sveta o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in širše (2021–2030) (UL C 66, 26.2.2021, str. 1)
6. Resolucija Sveta o upravljavski strukturi strateškega okvira za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in širše (2021–2030) (UL C 497, 10.12.2021, str. 1)
7. Priporočilo Sveta z dne 5. aprila 2022 o vzpostavljanju povezav za učinkovito evropsko sodelovanje na področju visokošolskega izobraževanja (UL C 160, 13.4.2022, str. 1)

Evropska komisija

8. Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o uresničitvi evropskega izobraževalnega prostora do leta 2025 (COM(2020) 625 final)
 9. Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o napredku pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora (COM(2022) 700 final)
-